

Gemeenteraad van Oss

Leefomgeving, Wonen en Economie

Raadhuislaan 2, Oss
Telefoon 14 0412
Fax [0412] 64 26 05
E-mail gemeente@oss.nl
www.oss.nl

Postbus 5
5340 BA Oss

Wilt u bij uw reactie de
datum van deze brief en
ons kenmerk vermelden?

Datum	Ons kenmerk	Behandeld door	Doorkiesnummer
16-04-2024		L. Litjens	0651147870
Onderwerp			
Meten waterkwaliteit in deel westelijke Polder			

Geachte raadsleden,

Ik wil u informeren dat de gemeente samen met de ZLTO Oss-Den Bosch, agrariërs uit de WP diverse gesprekken hebben gehad met het Waterschap Aa & Maas. In de Uitvoeringsagenda Westelijke Polder was namelijk een van de projecten: 'Meten van de waterkwaliteit'. Doelen van het project:

- Kijken waar we staan met de waterkwaliteit;
- Kijken waar de oorzaken van de vervuiling liggen;
- Wat er nodig is om aan de KRW-doelen (wettelijke eisen zijn neergelegd in de kaderrichtlijn water t.w. KRW) te gaan voldoen;
- Kijken of de agrariërs uit de Westelijke Polder een bijdrage kunnen leveren aan het verbeteren van de waterkwaliteit van andere bronnen en zodoende een nieuw verdienmodel kunnen ontwikkelen.

Inhoud RIB is afgestemd met het Waterschap.

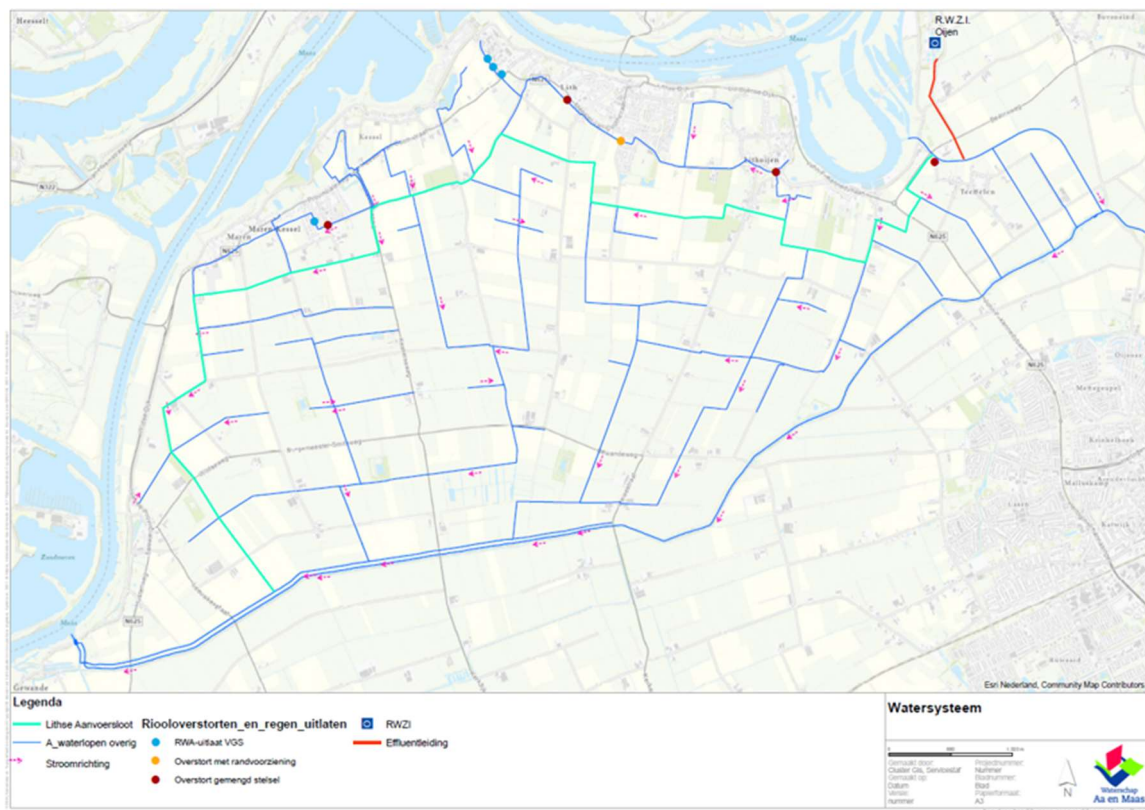
Wat is de aanleiding voor deze informatie?

We zijn voortvarend aan de slag gegaan met het Westelijke Polderproces. Het bod van de agrariërs is omarmd door het college en heeft het BOD heeft een plek gekregen in het BPLG (Brabants Programma Landelijk Gebied). De agrariërs initiëren diverse projecten die ertoe moeten gaan leiden dat de sector de ecologische doelen gaat realiseren en die zorgt dat de sector economisch perspectief heeft en houdt.

Een van die projecten was het meten van de waterkwaliteit. Doelen van het project:

- Kijken waar we staan met de waterkwaliteit;
- Kijken waar de oorzaken van de vervuiling liggen;
- Wat er nodig is om aan de KRW-doelen te gaan voldoen;
- Kijken of de agrariërs uit de Westelijke Polder een bijdrage kunnen leveren aan het verbeteren van de waterkwaliteit van andere bronnen en zodoende een nieuw verdienmodel kunnen ontwikkelen.

Onderzoeksgebied: westelijke polder boven Hertogswetering/Roode Wetering:

Wat is de kernboodschap?

Uit het onderzoek kunnen de volgende conclusies worden getrokken voor het onderzoeksgebied:

- KRW Nutriënten: voldoet aan KRW-normen voor stikstof en fosfor oftewel is op orde. Het waterschap meet deze in het zomerhalfjaar maandelijks in de westelijke polder
- KRW Biologie: voor waterplanten en macrofauna is er nog een beperkte opgave. Het waterschap meet deze 1x in de drie jaar. Maatregelen die genomen worden/kunnen worden (niet over alle maatregelen heeft al besluitvorming over plaats gevonden):
 - o Vismigratieknelpunten oplossen (knelpunten zijn stuwen: gestart met gemaal Gewande);
 - o Natuurvriendelijke oevers aanleggen op gronden Waterschap en/of gronden agrariërs en bij maaibeheer rekening houden met natuurwaarden (alternerend maaien);
 - o Peilenplan aanpassen:
 - Nieuwe beleidsnota peilbesluiten (oude was uit 2011);
 - Mogelijke herziening peilbesluiten;
 - Bij herziening gaan we met scenario's gebiedsproces opstarten.

Het idee van het Waterschap is om:

- Waar het kan naar een vast(er) jaarrond peil.
- Uitgangspunt: niet lager dan huidige winterpeil en niet hoger dan het huidige zomerpeil.
- Dit samen oppakken met het Waterschap.
- Dit doen we samen met het gebied.

Het peilbesluit is verwoord in een beleidsnota. Proces om te komen tot besluitvorming loopt.

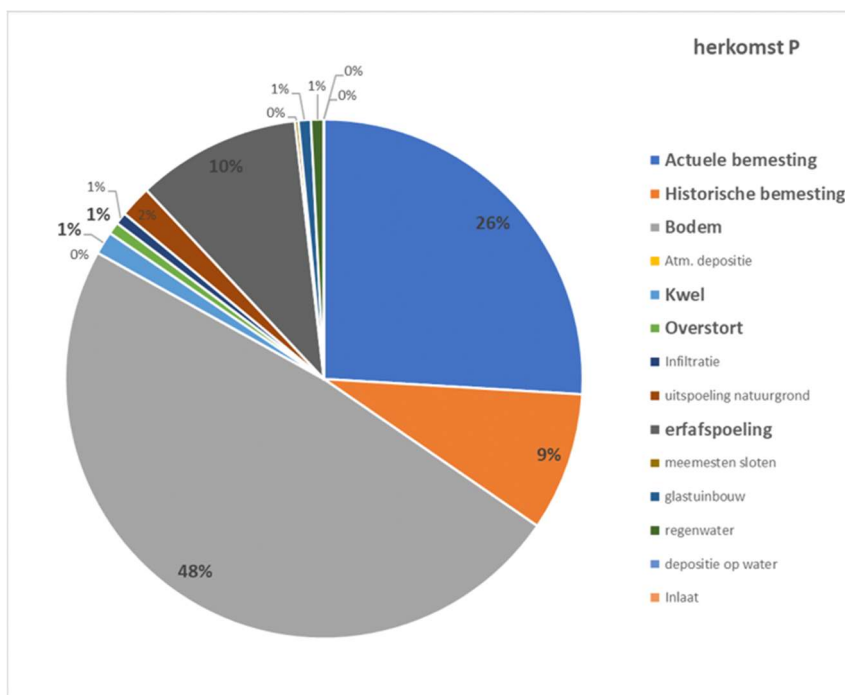
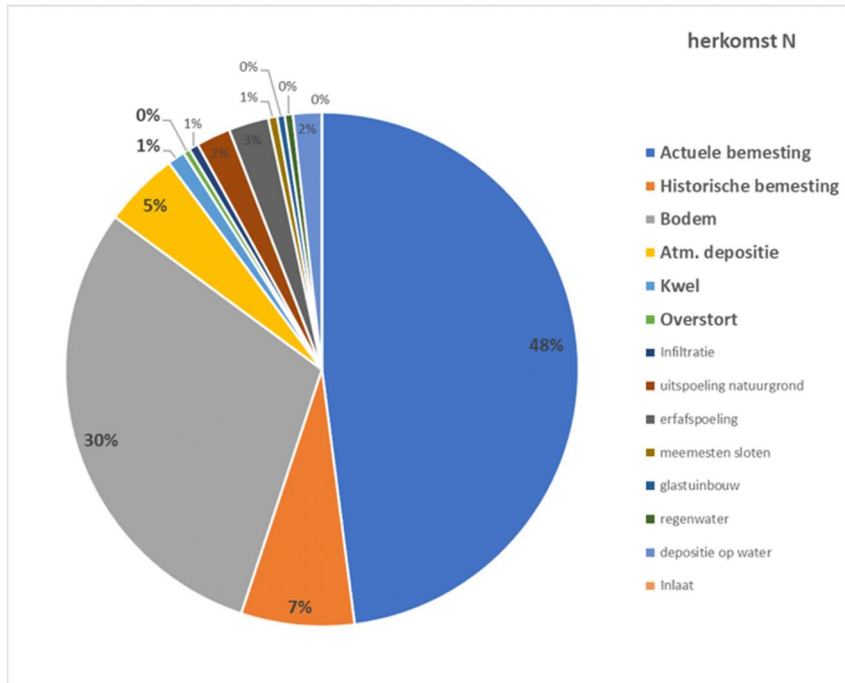
- KRW Stoffen (worden meerdere keren per jaar gemeten):
 - o Ammonium: herkomst rwzi*, stedelijk overstorten, bemesting/landbouw/bodem:
Maatregelen die genomen worden/kunnen worden tegen Ammonium:
 - Onderzoeken naar oorzaken/pieken/patronen (oa sensoren);
 - Afkoppelen door gemeente;
 - Verbeteren rwzi*.
 - o Esfenvaleraat (= werkzame stof gewasbeschermingsmiddel): nog kleine opgave:
Maatregelen die genomen worden/kunnen worden tegen Esfenvaleraat:
 - Emissies verminderen: precisie-landbouw, niet stapelen van middelen, erfafspoeling beperken;
 - Aanleg akkerranden voor natuurlijke plaagdierbestrijding en beperken drift naar oppervlaktewater/

**: het effluent van de zuivering, het oppervlaktewater van de Hertogswetering en het water uit de overstort Huizenbeemd- weg stromen niet naar de Westelijke polder. Echter wel in de Hertogswetering. De situatie in de Oostelijke Polder kan anders zijn.*

- KRW zware metalen (worden meerder keren per jaar gemeten): Herkomst voor de zware metalen is diffuus: komt uit bodem, verkeer, waterketen, depositie uit de lucht en agrarisch gebruik. Maakt handelingsperspectief lastig. Dit wordt niet in beeld gebracht voor individuele systemen wel voor stroomgebied Maas.

Herkomst Stikstof (N) en Fosfaat (P):

- Voor alle waterlichamen in stroomgebied Maas zijn bronnenanalyses gemaakt voor de herkomst van stikstof en fosfor. De onderstaande figuren geven de situatie van de Lorregraaf & Lithse aanvoersloot weer;
- Gemiddeld beeld kan van jaar tot jaar afwijken;
- Voor stikstof en fosfor zijn beide bemesting in het gebied en nalevering vanuit de bodem de belangrijkste bron. In het gebied worden de KRW-doelen voor N en P wel al gehaald.

Wat zijn de gevolgen?

Het onderzoek maakt helder dat de KRW-opgave in het onderzoeksgebied in de westelijke polder behapbaar is en het halen van de KRW-doelen realistisch lijkt, indien de geplande KRW- maatregelen (aanleg vispassages, natuurvriendelijke oevers en peilenplan) worden uitgevoerd. Daarbij blijkt dat andere bronnen dan de agrariërs een negatieve impact hebben op de waterkwaliteit. Juist 'meten is weten' zorgt voor objectiviteit en daardoor wordt draagvlak & commitment voor maatregelen vergroot en ontstaan er kansen om nieuwe verdienmodellen te ontwikkelen.

Wat is het vervolg?

We gaan dit onderzoek nu verbreden naar de oostelijke Polder en op basis daarvan kijken:

- Kunnen de agrariërs via grond zorgen voor een versnelling van de ecologische opgaven? Hierbij zal ook gekeken kunnen worden of die stroken gecombineerd kunnen gaan worden met aanleg akkerranden voor natuurlijke plaagdierbestrijding en andere ecologische opgaven zoals 7de nitraatrichtlijn, natuurcompensatie Duurzame Polder etc. zodat we functies gaan combineren en niet meer ruimte in gaan nemen dan strikt nodig. Mogelijk biedt dit ook kansen voor het aanleggen van ommetjes in het gebied;
- Kunnen de agrariërs een bijdrage leveren aan het verbeteren van de waterkwaliteit die veroorzaakt wordt door andere bronnen en zodoende een nieuw verdienmodel kunnen ontwikkelen.

Communicatie (indien van toepassing)

N.v.t.

Hoogachtend,

S.M.J.N. van den Bergh
Wethouder Landbouw

Samenvatting

Het onderzoek van het Waterschap geeft weer hoe het ervoor staat met de KRW-opgave in het onderzoeksgebied in de Westelijke Polder, wie de veroorzaker/bron is, welke maatregelen genomen kunnen worden om de KRW-doelen te realiseren en geeft aan dat er kansen zijn voor nieuwe verdienmodellen.